

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Ivo Pospíšila a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **M. S. S.**, zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalované: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie Pardubického kraje**, se sídlem Opočinek 57, Pardubice, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 10. 2020, č. j. KRPE-81151-25/ČJ-2020-170022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 16. 12. 2020, č. j. 36 A 12/2020 – 110,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 3.400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Napadeným rozsudkem Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích (dále jen „krajský soud“) zamítl žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 10. 2020, č. j. KRPE-81151-25/ČJ-2020-170022. Jím žalovaná podle § 129 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zajistila žalobce za účelem jeho předání podle nařízení Evropského

parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „dublinkské nařízení“). Doba zajištění byla stanovena na 30 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, ke kterému došlo dne 29. 10. 2020 v prostoru čerpací stanice v Hradci nad Svitavou. Žalobce nedisponoval žádným dokladem totožnosti, pouze předložil doklad vystavený azylovými orgány Rumunska a opatřený svou fotografií. Jako stát příslušný k vyřízení žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu žalovaná vyhodnotila Rumunsko, neboť i podle otisků prstů bylo zjištěno, že tam žalobce požádal o mezinárodní ochranu. Žalovaná rozhodla, že zajištění je možné, neboť předání do Rumunska nebrání v době rozhodování o zajištění žádná překážka.

[2] Žalobce v žalobě namítl, že žalovaná nesprávně vyhodnotila přípustnost účelu zajištění. Žalobce údajně o mezinárodní ochranu v Rumunsku nežádal, což měl vypovědět již při podání vysvětlení. Rumunské orgány mu pouze předložily dokumenty, které podepsal. Rumunsko pak ani není schopné zajistit řádný průběh azylového řízení, neboť v jeho azylovém systému existují vážné systémové nedostatky. Žalobce v podrobnostech odkázal na zprávu Country Report Romania z února 2018, pocházející z databáze organizace European Council on Refugees and Exile, kterou předložil jako důkaz svých tvrzení, a podrobněji z ní uvedl nejvýznamnější nedostatky v rumunském azylovém systému. Z této zprávy tak podle žalobce vyplývají nedostatky v zajištění tlumočnických a právních služeb pro žadatele, nevyhovující materiální podmínky v uprchlických zařízeních a nedostatky v integraci osob, kterým byla udělena mezinárodní ochrana. Žalobce také namítal, že se žalovaná vůbec nevypořádala s epidemií nemoci COVID-19, které Rumunsko čelí, a nezhodnotila, zda je s ohledem na ni předání vůbec realizovatelné.

[3] Krajský soud žalobu zamítl, neboť ve shodě s žalovanou dospěl k závěru, že byly splněny předpoklady pro předání žalobce do Rumunska a nebylo na místě přistoupit ke zvláštním opatřením. Soud odmítl tvrzení, že by žalobce v Rumunsku o azyl nepožádal, nebo byl k podání žádosti nucen. Podání žádosti o azyl dokládá výpis ze systému evidence otisků prstů Eurodac a sám žalobce v řízení před žalovanou vypověděl, že o azyl v Rumunsku požádal poté, co zde byl zadržen policií. Z jeho vysvětlení nevyplývalo, že by byl k podání žádosti nucen. Stejně tak z jeho výpovědi neplyne, že by měl v Rumunsku jakékoliv potíže a že by čelil nelidskému a ponižujícímu zacházení; jeho výpověď ve správním řízení tak kontrastuje s tvrzeními a námitkami uváděnými v žalobě.

[4] Pokud jde o systémové nedostatky v řízení o mezinárodní ochraně a v podmínkách přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku, vyšel krajský soud z judikatury Evropského soudu pro lidská práva a Nejvyššího správního soudu, podle níž musí systémové nedostatky dosahovat rizika nelidského a ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU a čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Soud odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která nepovažuje rumunský azylový systém za dokonalý, avšak nejde o nedostatky spojené s rizikem nelidského či ponižujícího zacházení (rozsudek ze dne 21. 3. 2018, č. j. 2 Azs 33/2018 – 20, usnesení ze dne 7. 8. 2018, č. j. 6 Azs 117/2018 – 26, nebo ze dne 14. 5. 2020, č. j. 3 Azs 275/2019 – 33). Tato zjištění měl krajský soud za dostatečná a odmítl

provádět důkaz anglicky psanou zprávou o azylovém systému v Rumunsku, předloženou žalobcem.

[5] Konečně krajský soud nevyhodnotil jako překážku bránící předání žalobce do Rumunska ani epidemii nemoci COVID-19. Na úrovni EU nebylo vydáno žádné rozhodnutí, které by zakázalo nebo znemožnilo provádět dublinské nařízení, a naopak z materiálu Evropské komise sp. zn. C (2020) 2516 plyne doporučení, aby členské státy pokračovaly v jeho provádění. Soud tak konstatoval, že o faktické neuskutečnitelnosti předání neexistují žádné indicie, naopak ve správním spise je založena informace, že rumunské orgány potvrdily svou připravenost žalobce převzít.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodu vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit [podle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)].

[7] Touto vadou je podle stěžovatele nedostatečné posouzení přípustnosti předání stěžovatele do Rumunska s ohledem na čl. 3 odst. 2 dublinského nařízení, tedy nedostatečné posouzení otázky uskutečnitelnosti předání jako důvodu zajištění. Podle stěžovatele měla žalovaná v jeho individuálním případě zkoumat, zda mu při předání dle dublinského nařízení nehrozí riziko nelidského a ponižujícího zacházení, které souvisí se systémovými nedostatky azylového řízení v Rumunsku. Krajský soud se sice přiklonil k závěrům žalované, avšak sám si žádné podklady neobstaral a tuto otázku vyhodnotil pouze odkazem na aktuální judikaturu Nejvyššího správního soudu. Žalovaná i soud tak rezignovaly na individuální posouzení jeho případu. Přitom sám stěžovatel při zajištění poukazoval na nedostatečné materiální a hygienické podmínky, se kterými se v Rumunsku potýkal, a k žalobě pak předložil jako důkaz zprávu o systematických nedostacích, kterou však soud neprovedl jako důkaz. Skutečnost, že se soud odmítl zabývat touto zprávou proto, že nebyla přeložena z angličtiny, považuje stěžovatel za další procesní vadu, pro kterou nemůže napadený rozsudek obstát.

[8] S ohledem na to stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[9] Žalovaná ve svém vyjádření odkázala na správní spis a své předchozí vyjádření k žalobě. Současně doplnila, že stěžovatel byl dne 31. 12. 2020 ze zajištění propuštěn poté, co jí Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra sdělil, že z důvodu nastalé epidemiologické situace a požadavku rumunské strany nebude moci dojít k předání ve stanovené lhůtě pro zajištění. Žalobci byla rozhodnutím ze dne 29. 12. 2020 stanovena povinnost opustit území ČR do 7 dnů od převzetí tohoto rozhodnutí.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné podmínky řízení o kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[11] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**.

[12] V daném případě je stěžejní otázkou to, zda žalovaná a krajský soud dostatečně zkoumaly pro účely zajištění existence překážek bránících předání stěžovatele do Rumunska jakožto členského státu EU, který je odpovědný za dokončení azylového řízení.

[13] Příslušný správní orgán rozhodne o zajištění cizince za účelem jeho předání podle dublinského nařízení, pokud jsou splněny zákonné podmínky obsažené v § 129 zákona o pobytu cizinců. K těmto podmínkám však přistupuje ještě nutnost faktické a právní uskutečnitelnosti účelu zajištění, tedy předání cizince do příslušného členského státu. Jak vyplývá z usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150, č. 2524/2012 Sb. NSS, správní orgán má povinnost se zabývat v řízení o zajištění cizince možnými překážkami správního vyhoštění, předání nebo vycestování tohoto cizince v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo kdy před rozhodnutím o zajištění cizince vyšly najevo. V takové situaci je správní orgán povinen možné překážky správního vyhoštění, předání nebo vycestování cizince před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, předání nebo vycestování cizince alespoň potenciálně možné.

[14] To pro správní orgán znamená povinnost v rámci rozhodování o zajištění předběžně posoudit, do jaké země (nebo zemí, pokud jich dle kritérií dublinského nařízení přichází v úvahu více) může přemístění proběhnout, a ve vztahu k těmto zemím předběžně posoudit, zda je alespoň potenciálně možné naplnit účel zajištění, tedy skutečně provést předání. Tomu by bránilo naplnění podmínek čl. 3 odst. 2 věty druhé dublinského nařízení, dle kterého *„[n]ení-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.“*

[15] V rozsudku ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017 – 29, č. 3773/2018 Sb. NSS, pak rozšířený senát uvedl, že správní orgány mají povinnost otázku systémových nedostatků výslovně v rozhodnutí o zajištění vypořádat i bez námítky účastníka řízení pouze tehdy, dospějí-li samy k závěru, že takové nedostatky ve státě, kam má být cizinec následně předán, existují, případně jsou-li o jejich existenci důvodné pochybnosti. Pochybnosti mohou s ohledem na různorodost konkrétních případů

vytvářet z mnoha okolností, a jejich existence proto nemůže být vázána jen na skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti. Při posuzování naplnění účelu zajištění musí vycházet z obecně známých skutečností o nedostatcích azylového systému dané země, z poznatků ze své úřední činnosti a také z výpovědí zajištěných cizinců. Ve sporných situacích je pak povinen si podklady potřebné pro posouzení této otázky vyžádat. Jedná se přitom toliko o předběžné zjišťování existence překážek, které budou ještě zevrubně zkoumány v navazujícím řízení o předání vedeném Ministerstvem vnitra (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2017, č. j. 4 Azs 31/2017 – 54).

[16] V projednávaném případě sám stěžovatel v rámci správního řízení zmínil, že v Rumunsku požádal o mezinárodní ochranu a pobýval tam v uprchlickém táboře, neuvedl však žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že byl k podání žádosti nucen a že by čelil nedostatkům dosahujícím intenzity nelidského či ponižujícího zacházení. Žalovaná se systémovými nedostatky azylového řízení v Rumunsku stručně zabývala na stranách 3 až 4 napadeného rozhodnutí. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem krajského soudu, že takové zkoumání případných překážek předání cizince bylo dostatečné. Preciznost vypořádání této otázky pak odpovídá požadavkům nastíněným výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle níž je třeba zohlednit, že se jedná pouze o předběžné posouzení uskutečnitelnosti předání (viz obdobně i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2019, č. j. 7 Azs 150/2019 - 19). Přihlédnout je třeba i k tomu, že stěžovatel v řízení před žalovanou žádné problémy s azylovým řízením či obecně ve vztahu ke svému pobytu v Rumunsku nenamítal. Spontánně neuváděl, že by byl k podání žádosti o mezinárodní ochranu nucen, nestěžoval si na špatné zacházení, nedostatek stravy či jiné nevyhovující podmínky. Tyto námitky uplatnil až v žalobě.

[17] Pokud krajský soud při vypořádání těchto stěžovatelových žalobních námitek odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která nepohlíží na Rumunsko jako na zemi s rizikem nelidského či ponižujícího zacházení v azylovém řízení, pak i toto hodnocení považuje kasační soud za dostatečné k závěru, že zajištění za účelem předání stěžovatele do Rumunska bylo zákonné. Ostatně Nejvyšší správní soud takové posouzení azylového systému v Rumunsku zopakoval ve zcela nedávném rozsudku ze dne 4. 3. 2021, č. j. 9 Azs 269/2020 - 50, a ani nyní nemá důvodu se od těchto závěrů odchýlit.

[18] Nejvyšší správní soud pak neshledal ani vadu řízení před krajským soudem, která měla dle stěžovatele spočívat v neprovedení důkazu zprávou Country Report Romania z února 2018. Krajský soud tuto zprávu neprovedl k důkazu nejen proto, že byla předložena v anglickém jazyce, ale také proto, že její provedení považoval za nadbytečné. S tímto hodnocením se kasační soud ztotožňuje. Ostatně stěžovatel podstatné skutečnosti vyplývající z této zprávy shrnul do žalobních námitek, s nimiž se krajský soud vypořádal. Tyto skutečnosti potvrzují závěry, že azylový systém v Rumunsku trpí celou řadou nedostatků, které však nedosahují intenzity rizika nelidského či ponižujícího zacházení. Za takové situace by bylo provedení důkazu zprávou přesahující svým rozsahem více než 150 stran textu skutečně nadbytečné a nevhodné.

[19] Ačkoliv sám stěžovatel neučinil námitku neuskutečnitelnosti předání v důsledku pandemie nemoci COVID-19 předmětem kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud považuje s ohledem na obsah vyjádření žalované za účelné se nad rozsah vlastního přezkumu i k této otázce stručně vyjádřit. Samotná skutečnost, že stěžovatel byl dne 31. 12. 2020 ze zajištění propuštěn proto, že rumunské orgány jej odmítly převzít s ohledem na aktuální pandemickou situaci, nezpochybňuje zákonnost napadeného rozhodnutí o zajištění. Kasační soud se shoduje s krajským soudem i v tom, že v době zajištění neexistovaly žádné indicie, z nichž by mohl správní orgán vyvodit, že předání nebude být moci uskutečněno. Naopak, ještě dne 19. 11. 2020 adresovalo Rumunsko českým orgánům souhlas s převzetím stěžovatele a ke změně jeho postoje zjevně došlo až se zhoršující se pandemickou situací na konci roku 2020.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná a s ohledem na to ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[21] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl na základě § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalované, která byla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, pak soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[22] Stěžovateli byl krajským soudem ustanoven zástupce Mgr. Ladislav Bárta, advokát, a to usnesením ze dne 27. 11. 2020, č. j. 36 A 12/2020 - 13. Hotové výdaje a odměnu ustanoveného zástupce v takovém případě platí stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Soud určil odměnu advokáta v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), částkou 3.100 Kč za jeden úkon právní služby (písemné podání ve věci samé) a dále částkou 300 Kč, která představuje paušální náhradu hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Částka v celkové výši 3.400 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2021

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu